

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 roku o ruchu drogowym (fragmenty w szczególności dotyczące rowerzystów)

Dzienniku Ustaw z 2012 r. poz. 1137, z późniejszymi zmianami.

Dział I Przepisy ogólne

[.....]

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) **droga** - wydzielony pas terenu składający się z jezdni, pobocza, chodnika, drogi dla pieszych lub **drogi dla rowerów**, łącznie z torowiskiem pojazdów szynowych znajdującym się w obrębie tego pasa, przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów, ruchu pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt;

[.....]

5) **droga dla rowerów** - drogę lub jej część przeznaczoną do ruchu rowerów, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla **rowerów** jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego;

5a) **pas ruchu dla rowerów** - część jezdni przeznaczoną do ruchu rowerów w jednym kierunku, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;

5b) **śluza dla rowerów** - część jezdni na wlocie skrzyżowania na całej szerokości jezdni lub wybranego pasa ruchu przeznaczona do zatrzymania rowerów w celu zmiany kierunku jazdy lub ustąpienia pierwszeństwa, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi;

[.....]

12) **przejazd dla rowerzystów** - powierzchnię jezdni lub torowiska przeznaczoną do przejeżdżania przez rowerzystów, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;

[.....]

18) **pieszy** - osobę znajdującą się poza pojazdem na drodze i niewykonującą na niej robót lub czynności przewidzianych odrębnymi przepisami; za pieszego uważa się również osobę prowadzącą, **ciągnącą lub pchającą rower**, motorower, motocykl, wózek dziecięcy, podręczny lub inwalidzki, osobę poruszającą się w wózku inwalidzkim, a także osobę w wieku do 10 lat kierującą rowerem pod opieką osoby dorosłej;

[.....]

31) **pojazd** - środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszynę lub urządzenie do tego przystosowane;

[.....]

47) **rower** - pojazd o szerokości nieprzekraczającej 0,9 m poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; rower może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h;

47a) **wózek rowerowy** - pojazd o szerokości powyżej 0,9 m przeznaczony do przewozu osób lub rzeczy poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; wózek rowerowy może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h;

[.....]

Dział II, Ruch drogowy

Rozdział 2

Ruch pieszych

Art. 11.

[.....]

4. Korzystanie przez pieszego z **drogi dla rowerów** jest dozwolone tylko w razie braku chodnika lub pobocza albo niemożności korzystania z nich. Pieszy, z wyjątkiem osoby niepełnosprawnej, korzystając z tej drogi, jest obowiązany ustąpić miejsca rowerowi.

5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się w strefie zamieszkania. W strefie tej pieszy korzysta z całej szerokości drogi i ma pierwszeństwo przed pojazdem.

Rozdział 3 Ruch pojazdów

Oddział 1

Zasady ogólne

Art. 16.

[.....]

5. Kierujący pojazdem zaprzęgowym, **rowerem**, wózkiem rowerowym, motorowerem, wózkiem ręcznym oraz osoba prowadząca pojazd napędzany silnikiem są obowiązani poruszać się po poboczu, chyba że nie nadaje się ono do jazdy lub ruch pojazdu utrudniałby ruch pieszych.

[.....]

7. Na skrzyżowaniu i bezpośrednio przed nim kierujący **rowerem**, motorowerem lub motocyklem może poruszać się środkiem pasa ruchu, jeśli pas ten umożliwia opuszczenie skrzyżowania w więcej niż jednym kierunku, z zastrzeżeniem art. 33 ust. 1.

Oddział 2

Włączanie się do ruchu

Art. 17.

1. Włączanie się do ruchu następuje przy rozpoczynaniu jazdy po postoju lub zatrzymaniu się nie wynikającym z warunków lub przepisów ruchu drogowego oraz przy wjeżdżaniu:
3) na jezdnię z pobocza, z chodnika lub z pasa ruchu dla pojazdów powolnych
3a) na jezdnię lub pobocze z drogi dla rowerów, z wyjątkiem wjazdu na przejazd dla **rowerzystów** lub pasa ruchu dla **rowerów**;

Oddział 6

Wyprzedzanie

Art. 24

2. Kierujący pojazdem jest obowiązany przy wyprzedzaniu zachować szczególną ostrożność, a zwłaszcza bezpieczny odstęp od wyprzedzanego pojazdu lub uczestnika ruchu. W razie wyprzedzania **roweru, wózka rowerowego**, motoroweru, motocykla lub kolumny pieszych odstęp ten nie może być mniejszy niż 1 m.

3. Kierujący pojazdem jest obowiązany przy wyprzedzaniu przejeżdżać z lewej strony wyprzedzanego pojazdu, z zastrzeżeniem ust. 4, 5, 10 i 12.

12. Kierujący **rowerem** może wyprzedzać inne niż rower powoli jadące pojazdy z ich prawej strony.

Oddział 7 Przecinanie się kierunków ruchu

Art. 26.

3. Kierującemu pojazdem zabrania się:

[...]

3) jazdy wzdłuż po chodniku lub przejściu dla pieszych.

Art. 27.

1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do **przejazdu dla rowerzystów**, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa rowerowi znajdującemu się na przejeździe.

1a. **Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa rowerzyście jadącemu na wprost po jezdni, pasie ruchu dla rowerów, drodze dla rowerów lub innej części drogi, którą zamierza opuścić.**

2. (uchylony).

3. Kierujący pojazdem, przejeżdżając przez **drogę dla rowerów** poza jezdnią, jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa rowerowi.

4. Kierującemu pojazdem zabrania się wyprzedzania pojazdu na **przejeździe dla rowerzystów** i bezpośrednio przed nim, z wyjątkiem przejazdu, na którym ruch jest kierowany.

Oddział 10 Ruch pojazdów w kolumnie

Art. 32.

1. Liczba pojazdów jadących w zorganizowanej kolumnie nie może przekraczać:

1) samochodów osobowych, motorowerów lub motocykli - 10,

2) **rowerów lub wózków rowerowych** - 15,

3) pozostałych pojazdów - 5.

[.....]

6. Zabrania się wjeżdżania między jadące w kolumnie **rowery lub wózki rowerowe** oraz pojazdy, o których mowa w ust. 5.

[.....]

Oddział 11 Przepisy dodatkowe o ruchu rowerów, motorowerów oraz pojazdów zaprzęgowych

Art. 33.

1. Kierujący **rowerem** jest obowiązany korzystać z **drogi dla rowerów** lub **pasa ruchu dla rowerów**, jeśli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić. Kierujący **rowerem**, korzystając z **drogi dla rowerów i pieszych**, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.

1a. Kierujący **rowerem** może zatrzymać się w **śluzie rowerowej** obok innych rowerzystów. Jest obowiązany opuścić ją, kiedy zaistnieje możliwość kontynuowania jazdy w zamierzonym kierunku i zająć miejsce na jezdni zgodnie z odpowiednio art. 33 ust. 1 lub art. 16 ust. 4 i 5.

2. Dziecko w wieku do 7 lat może być przewożone na **rowerze**, pod warunkiem że jest ono umieszczone na dodatkowym siodełku zapewniającym bezpieczną jazdę.

3. Kierującemu **rowerem** lub motorowerem zabrania się:

1) jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu, z zastrzeżeniem ust. 3a;

2) jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach lub podnóżkach;

3) czepiania się pojazdów.

3a. Dopuszcza się wyjątkowo jazdę po jezdni kierującego **rowerem** obok innego roweru lub motoroweru, jeżeli nie utrudnia to poruszania się innym uczestnikom ruchu albo w inny sposób nie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego.

4. (uchylony).

5. Korzystanie z chodnika lub drogi dla pieszych przez kierującego **rowerem** jest dozwolone wyjątkowo, gdy:

1) opiekuje się on osobą w wieku do lat 10 kierującą rowerem;

2) szerokość chodnika wzdłuż drogi, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 50 km/h, wynosi co najmniej 2 m i brakuje wydzielonej drogi dla rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów;

3) warunki pogodowe zagrażają bezpieczeństwu rowerzysty na jezdni (śnieg, silny wiatr, ulewa, gołoledź, gęsta mgła), z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Kierujący **rowerem**, korzystając z chodnika lub drogi dla pieszych, jest obowiązany jechać powoli, zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.

7. Kierujący **rowerem** może jechać lewą stroną jezdni na zasadach określonych dla ruchu pieszych w przepisach art. 11 ust. 1-3, jeżeli opiekuje się on osobą kierującą rowerem w wieku do lat 10

[.....]

Rozdział 4 Ruch zwierząt

Art. 37.

4. Zabrania się:

5) zajmowania przez zwierzęta więcej niż prawej połowy jezdni albo drogi dla pieszych lub **rowerów**.

[.....]

Rozdział 5

Porządek i bezpieczeństwo ruchu na drogach

Oddział 1 Przepisy porządkowe

Art. 45.

1. Zabrania się:

1) **kierowania pojazdem**, prowadzenia kolumny pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt osobie **w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu**;

[.....]

2. Kierującemu pojazdem zabrania się:

1) korzystania podczas jazdy z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w rękę;

[.....]

Art. 47.

1. Dopuszcza się zatrzymanie lub postój na chodniku kołami jednego boku lub przedniej osi pojazdu samochodowego o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 2,5 t, pod warunkiem że:

2) szerokość chodnika pozostawionego dla pieszych jest taka, że nie utrudni im ruchu i jest nie mniejsza niż 1,5 m;

2. Dopuszcza się, przy zachowaniu warunków określonych w ust. 1 pkt 2, zatrzymanie lub postój na chodniku przy krawędzi jezdni całego samochodu osobowego, motocykla, motoroweru, **roweru lub wózka rowerowego**. Inny pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej nie przekraczającej 2,5 t może być w całości umieszczony na chodniku tylko w miejscu wyznaczonym odpowiednimi znakami drogowymi.

[.....]

Art. 49.

1. Zabrania się zatrzymania pojazdu:

2) na przejściu dla pieszych, na przejeździe dla rowerzystów oraz w odległości mniejszej niż 10 m przed tym przejściem lub przejazdem; na drodze dwukierunkowej o dwóch pasach ruchu zakaz ten obowiązuje także za tym przejściem lub przejazdem;

[.....]

11) **na drodze dla rowerów, pasie ruchu dla rowerów oraz w służbie rowerowej, z wyjątkiem roweru.**

[.....]

Oddział 3

Używanie świateł zewnętrznych

Art. 51.

1. Kierujący pojazdem jest obowiązany używać świateł mijania podczas jazdy w warunkach normalnej przejrzystości powietrza.

2. W czasie od świtu do zmierzchu w warunkach normalnej przejrzystości powietrza, zamiast świateł mijania, kierujący pojazdem może używać świateł do jazdy dziennej.

3. W czasie od zmierzchu do świtu, na nieoświetlonych drogach, zamiast świateł mijania lub łącznie z nimi, kierujący pojazdem może używać świateł drogowych, o ile nie oślepi innych kierujących albo pieszych poruszających się w kolumnie. Kierujący pojazdem używając świateł drogowych, jest obowiązany przełączyć je na światła mijania w razie zbliżania się:

[.....]

6. **Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do kierującego pojazdem, który nie jest wyposażony w światła mijania, drogowe lub światła do jazdy dziennej. Kierujący takim pojazdem w czasie od zmierzchu do świtu lub w tunelu jest obowiązany używać świateł stanowiących obowiązkowe wyposażenie pojazdu.**

[.....]

Oddział 4

Warunki używania pojazdów w ruchu drogowym

Art. 60.

[.....]

2. Zabrania się kierującemu:

[.....]

5) używania opon z umieszczonymi w nich na trwałe elementami przeciwślizgowymi.

[.....]

4. Zakazu, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, nie stosuje się do:

[.....]

2) **rowerów.**

[.....]

Art. 62.

4a. Długość zespołu 2 pojazdów nie może przekraczać 18,75 m, a 3 pojazdów - 22 m, z wyjątkiem zespołu pojazdów złożonego z:

[.....]

2) motocykla i przyczepy, motoroweru i przyczepy, **roweru i przyczepy, wózka rowerowego i przyczepy**, którego długość nie może przekraczać 4 m.

[.....]

Art. 63.

[.....]

3. Zabrania się przewozu osób w przyczepie, z tym że dopuszcza się przewóz:

[.....]

4) dzieci w przyczepie przystosowanej konstrukcyjnie do przewozu osób, ciągniętej przez **rower lub wózek rowerowy.**

[.....]

Dział IV Kierujący

Rozdział 1 Uprawnienia do kierowania

Art. 87.

[.....]

3. Nie wymaga się uprawnienia do:

1) kierowania **rowerem, wózkiem rowerowym**, motorowerem lub pojazdem zaprzęgowym od osoby, która ukończyła 18 lat;

[.....]

Art. 96.

1. Dokumentem stwierdzającym uprawnienie do kierowania przez osobę, która nie ukończyła 18 lat:

1) **rowerem i wózkiem rowerowym** - jest karta rowerowa, motorowerowa lub prawo jazdy;

[.....]

3) pojazdem zaprzęgowym - jest prawo jazdy, **karta** motorowerowa lub **rowerowa**, jeżeli osoba uprawniona ukończyła 15 lat.

2. **Kartę rowerową** lub motorowerowa może uzyskać osoba, która wykazała się niezbędnymi kwalifikacjami i osiągnęła wymagany wiek: 10 lat w przypadku karty rowerowej i 13 lat w przypadku karty motorowerowej.

3. Kierować **wózkiem rowerowym lub rowerem wieloosobowym oraz przewozić wózkiem rowerowym lub na rowerze inną** osobę może osoba, która ukończyła 17 lat, a kierować po jezdni wózkiem inwalidzkim poruszającym siłą mięśni kierującego - osoba, która ukończyła 13 lat.

[.....]

Art. 97.

[.....]

2. **Kartę rowerową** wydaje nieodpłatnie dyrektor szkoły podstawowej, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej oraz szkoły ponadpodstawowej.

[.....]

Art. 98.

[.....]

4. W razie utraty lub zniszczenia **karty rowerowej** lub motorowerowej wtórniki tych dokumentów wydaje organ, który je wydał

[.....]

Rozdział 2 Szkolenie i egzaminowanie

Art. 109.

[.....]

4. Sprawdzenia kwalifikacji osoby ubiegającej się o **kartę rowerową** lub motorowerową dokonują:

1) nauczyciel wychowania komunikacyjnego uprawniony przez dyrektora szkoły;

2) policjant posiadający specjalistyczne przeszkolenie z zakresu ruchu drogowego;

3) egzaminator.

[.....]

Art. 129b.

1. Kontrola ruchu drogowego w gminach lub miastach, które utworzyły straż gminną (miejską) może być wykonywana przez strażników gminnych (miejskich).

2. Strażnicy gminni (miejscy) są uprawnieni do wykonywania kontroli ruchu drogowego wobec:

[.....]

2) uczestnika ruchu naruszającego przepisy o:

b) ruchu motorowerów, **rowerów**, wózków rowerowych, pojazdów zaprzęgowych oraz o jeździe wierzchem lub pędzeniu zwierząt,

c) ruchu pieszych.

[.....]

Art. 130a.

1. Pojazd jest usuwany z drogi na koszt właściciela w przypadku:

1) pozostawienia pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione i utrudnia ruch lub w inny sposób zagraża bezpieczeństwu;

2) nieokazania przez kierującego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub dowodu opłacenia składki za to ubezpieczenie, jeżeli pojazd ten jest zarejestrowany w kraju, o którym mowa w art. 129 ust. 2 pkt 8 lit. c;

3) przekroczenia wymiarów, dopuszczalnej masy całkowitej lub nacisku osi określonych w przepisach ruchu drogowego, chyba że istnieje możliwość skierowania pojazdu na pobliską drogę, na której dopuszczalny jest ruch takiego pojazdu;

4) pozostawienia pojazdu nieoznakowanego kartą parkingową, w miejscu przeznaczonym dla pojazdu osoby niepełnosprawnej o obniżonej sprawności ruchowej oraz osób wymienionych w art. 8 ust. 2;

5) pozostawienia pojazdu w miejscu obowiązywania znaku wskazującego, że zaparkowany pojazd zostanie usunięty na koszt właściciela.

2. Pojazd może być usunięty z drogi na koszt właściciela, jeżeli nie ma możliwości zabezpieczenia go w inny sposób, w przypadku gdy:

1) kierowała nim osoba:

a) znajdująca się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,

b) nieposiadająca przy sobie dokumentów uprawniających do kierowania lub używania pojazdu;

2) jego stan techniczny zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, powoduje uszkodzenie drogi albo narusza wymagania ochrony środowiska

2a. Od usunięcia pojazdu odstępuje się, jeżeli przed wydaniem dyspozycji usunięcia pojazdu lub w trakcie usuwania ustaną przyczyny jego usunięcia. Jeżeli wydanie dyspozycji usunięcia pojazdu w przypadkach, o których mowa w ust. 1 lub 2, spowodowało powstanie kosztów, do ich pokrycia jest obowiązany właściciel pojazdu. Przepis ust. 10i stosuje się odpowiednio.

3. Pojazd może być przemieszczony lub usunięty z drogi, jeżeli utrudnia prowadzenie akcji ratowniczej.

4. Dyspozycję przemieszczenia lub usunięcia pojazdu z drogi wydaje:

1) policjant - w sytuacjach, o których mowa w ust. 1-3;

2) strażnik gminny (miejski) - w sytuacjach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 i 5;

3) osoba dowodząca akcją ratowniczą - w sytuacji, o której mowa w ust. 3.

5c. Pojazd usunięty z drogi w przypadkach, o których mowa w ust. 1 lub 2, umieszcza się na parkingu strzeżonym do czasu uiszczenia opłat za jego usunięcie i przechowywanie.

5f. Usuwanie pojazdów oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych w przypadkach, o których mowa w ust. 1 lub 2, należy do zadań własnych powiatu. Starosta realizuje te zadania przy pomocy powiatowych jednostek organizacyjnych lub powierza ich wykonywanie zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych.

6. Rada powiatu, biorąc pod uwagę konieczność sprawnej realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz koszty usuwania i przechowywania pojazdów na obszarze danego powiatu, ustala corocznie, w drodze uchwały, wysokość opłat, o których mowa w ust. 5c, oraz wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a. Wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a, nie może być wyższa niż maksymalna kwota opłat za usunięcie pojazdu, o których mowa w ust. 6a.

6a. Ustala się maksymalną wysokość stawek kwotowych opłat, o których mowa w ust. 5c:

a) **rower lub motorower - za usunięcie - 100 zł; za każdą dobę przechowywania - 15 zł,**